

Okul Öncesi Eğitimi Alanında Çalışan Öğretmenlerin Aile Eğitim Stratejilerine İlişkin Görüşlerinin Kıdem Durumuna Göre İncelenmesi

Received/Geliş: 16/05/2017
Accepted/Kabul: 25/10/2017

Gülhan GÜVEN*
Vedat BAYRAKTAR**
Fulya TEMEL***

Öz

Araştırma, okul öncesi kurumda görev yapan öğretmenlerin aile eğitim etkinliklerine yönelik görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada betimleme (survey) yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya toplam 830 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlere araştırmacılar tarafından hazırlanan “Aile Eğitim Etkinlikleri Anket”i uygulanmıştır. Anket maddeleri ilgili literatür tarandıktan sonra oluşturulmuştur. Oluşturulan anket maddeleri için farklı üniversitelerde görev yapan yeni eğitim üyesinden uzman görüşü alınmış ve anket maddeleri yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra 120 öğretmenle pilot çalışma yapılmış ve ankete son şekli verilmiştir. Veriler, SPSS 15.00 programında Ki kare (χ^2) yöntemi ile analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin ebeveynlere yönelik yapılan eğitim etkinlikleri sıklık düzeyine göre sıralanmıştır. Öğretmenlerin genel olarak kıdem durumuna göre aile eğitim etkinliklerini uygulama sıklıkları sırasıyla; % 50,0 oranında bireysel görüşmeleri 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler; %51,9 oranında eğitim toplantılarını 1-5 yıl oranında mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler, %48,7 oranında sınıf içi etkinliklerine katılımı 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler ; %54,3 oranında ev ziyaretlerini 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler; %49,8 oranında eğitim panolarını 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler ve % 47,5 oranında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin konferansı kullandıkları tespit edilmiştir. Ayrıca; kıdem yılı (meslekteki çalışma yılı) 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin kıdem yılı 6-10 yıl ve 11 yıl ve üstü olan öğretmenlere göre daha yüksek oranda aile eğitim etkinliklerini (bireysel görüşmeler; eğitim toplantıları; eğitim etkinliklerine katılım; ev ziyaretleri; eğitim panoları ve konferans) hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarını uyguladıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen, Aile Eğitim Etkinlikleri

*Yrd.Doç.Dr. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Anabilim Dalı, gulhanguven@gmail.com/ ORCID ID: 0000-0002-5714-4916

**Dr. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Anabilim Dalı, vbayraktar75@gmail.com/ ORCID ID: 0000-0003-1076-4736

***Prof.Dr. Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Anabilim Dalı, temel.fulya@gmail.com/ ORCID ID: 0000-0002-5375-3503

A Study Into Of Preschool Teachers' Views Related To With Family Education Strategies According To Seniority Conditions

Abstract

The current study was carried out to determine the views of preschool teachers with regard to the application of family education activities. In the study, survey method was used. A total sum of 830 teachers participated in the study. "The Questionnaire of Family Education Activities" was applied to the participant teachers prepared. The items of the questionnaire were formed after reviewing the related literature. Seven instructors at working at different universities were applied for their expert ideas with regard to the items in the questionnaire and the items were rearranged. Following that, a pilot study was carried out with 120 teachers and the questionnaire was finally formed. The data obtained were analyzed in the package program of SPSS 15.00 through chi square (X^2) method.

At the end of the study, educational activities that were done by teachers for the parents were given in their frequency order. The methods they mostly applied were as follows: it was found that the frequency of practicing family education activities in terms of teachers' status of experience was in that way respectively teachers with an experience of 1-5 years used individual interviews at the rate of 50.0%; those with an experience of 1-5 years used educational meetings at the rate of 51.9%; those with an experience of 1-5 years used activities in class at the rate of 48.7%; those with an experience of 1-5 years used home visits at the rate of 54.3%; those with an experience of 1-5 years used educational notice boards at the rate of 49.8% and the ones with an experience of 1-5 years used conferences at the rate of 47.5%. In addition, it was also found that the teachers with a working experience of 1-5 applied the stages of preparation, practice and evaluation of family education activities at a higher level compared to the ones with an experience of 6-10 years and 11 years and over.

Keywords: Preschool Education, Teacher, Family Education Activities.

Giriş

Eğitim planlamalarımızda, yapılan yatırımlarımızın ve tüm etkinliklerimizin temel amacı istenilen nitelikte insan yetiştirmektir. Okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar tüm eğitim kademelerinde hedeflediğimiz; yaratıcı, üretken, problem çözebilen, analiz, sentez yapabilen özdenetimi gelişmiş, dilini iyi kullanabilen, vatandaşlık ve çevre bilincine ve burada sayamayacağımız daha pek çok özelliğe sahip insan yetiştirmektir.

İstenilen nitelikte insan yetiştirebilmek için ailenin okul öncesi dönemden üniversiteye kadar eğitimin her aşamasında çocuğun eğitimine katılımı zorunluluk haline gelmiştir. Okul çocuğun tüm gelişimini dikkate alarak bütüncül bir yaklaşımla eğitim verirken çocuğun yaşantısında önemli bir yere sahip olan anne ve babaları da bu sürecin içine katmak okulun önemli sorumlulukları içinde yer almaktadır. Okul öncesi eğitimde de en iyi yaklaşım, çocuğu tek başına birey olarak değil, aile ile birlikte ele alan yaklaşımdır. Çünkü ebeveynler; çocukların “ilk ve devamlı öğretmenleridir” ve çocuğun toplumsal yaşamda başarılı olabilmesi için gereklidir (Eğmez, 2008; Temel, 2009; Tezel ve Ersoy, 1999).

Okul öncesi eğitim kurumlarında ailelere yönelik yapılan çalışmalar genel olarak “Aile Katılım Çalışmaları” olarak adlandırılmaktadır. Aile katılımı, okulla anne babalar arasındaki çok boyutluluğa dayalı her türlü iletişim ve etkileşim örüntüsü olarak tanımlanmaktadır (Epstein vd., 2002). Aile katılım çalışmaları yoluyla ailelerin çocuklarının gelişimini takip edebilmeleri, okulun politikası ve programı hakkında bilgi sahibi olabilmeleri ve en önemlisi de çocuğun eğitiminin evde destekleyebilmelerini sağlamaktadır.

Okul öncesi eğitimde aile katılımının en önemli hedefi, eğitimde devamlılığı ve bütünlüğü sağlamaktır. Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuklarda kalıcı davranış değişikliklerinin gerçekleşebilmesi, programda planlanan öğrenme yaşantılarının ailede de sürdürülmesi ile mümkün olabilir. Eğitim programı, aileler tarafından desteklenmediği takdirde programın başarıya ulaşması pek mümkün olamamaktadır (Aral, Kandır ve Yaşar, 2002; Eliason ve Jeking, 2003; Eğmez, 2008; Temel, 2008; Tezel ve Ersoy, 1999).

Anne babaların eğitime katılımı, okul ve ev arasındaki devamlılığı sağlamaktadır. Bunun sonucunda da çocuğun okulda kazandığı bilgi ve beceriler evde de pekiştirilmiş olmakta ve eğitimde süreklilik sağlanmış

olmaktadır. Böylece çocuğun toplumsal yaşama uyumu ve başarısı artmaktadır (OBADER, 2013).

Ebeveynlerin ve ailedeki diğer bireylerin, çocuğun bilişsel gelişimi ve başarısı üzerindeki etkisini vurgulayan birçok çalışma bulunmaktadır. Standart zeka testleri ile değerlendirme yapıldığında ebeveyn eğitim programlarının çocuğun bilişsel gelişimini olumlu yönde etkilediği ve çocuğun en az bir yıl gelişimsel ilerleme göstermesini sağladığı görülmektedir. Ayrıca ebeveyn eğitim programları, çocukların dil yeterliliği ve okuldaki davranışlarını olumlu yönde geliştirmede ve bunun yanı sıra ebeveynlerin öğretim stilleri, çocukları ile etkileşimi ve ev koşullarını daha uyarıcı duruma getirmede olumlu değişiklikler yaratmaktadır (George, 2003; Gürşimşek ve diğerleri 2002; Fantuzzo ve diğerleri 2004; Turner, Richards ve Sanders 2007; Vural, 2012).

Okul öncesi dönemde uygulanan programın başarıya ulaşabilmesi için okul öncesi eğitim alanında çalışan öğretmenlerin aile eğitim etkinliklerini uygulamaları ile ilgili görüşleri önemlidir. Bu nedenle, bu çalışmada; öğretmenlerin kıdemlerine göre aile eğitim etkinliklerini uygulamaları ile ilgili görüşleri ayrıntılı olarak incelenmiş ve aile eğitim etkinliklerinin planlanması, sıklığı, çeşitliliği, kullanım amaçları, ilkeleri ve içeriklerine değinilmiştir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında, öğretmenlerin kıdemlerine aile eğitim etkinliklerini uygulamaları ile ilgili stratejileri, planlama aşamasından başlayarak çeşitliliğini, sıklığını, kullanım şeklini, ilkelerini, içeriklerini ve süreçlerini belirleyerek tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Okul öncesi öğretmenleri ile yapılan çalışmalarda aile eğitim etkinliklerinin aile katılım programlarında uygulandığına ilişkin sonuçlar yer almaktadır (Albritton ve Klotz 2003; Gbadomsi, 2003; Işık, 2007; Kaya, 2002; McBride, Rane ve Bea, 2001). Ancak, öğretmenlerin “aile katılımına” ilişkin kavramsal algılarındaki sınırlılıklarının (Hoover Dempsey ve Joan, 2002; Rathbun, ve Hauskin, 2001) araştırma sonuçlarına yansıdığı ve aslında öğretmenlerin ailelerin eğitim programına katılımlarının MEB programında beklenen ve belirtilen düzeyde, olmadığına ilişkin araştırma sonuçları da yer almaktadır. Bu nedenle, bu çalışmada; aile eğitim etkinliklerinin

ayrıntlarına inilmiş, aile eğitim etkinliklerinin planlanması, sıklığı, çeşitliliği, kullanım amaçları, ilkeleri ve içeriklerine değinilmiştir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında, öğretmenlerin kıdem yıllarına göre aile eğitim etkinliklerini uygulamaları ile ilgili stratejileri, planlama aşamasından başlayarak çeşitliliğini, sıklığını, kullanım şeklini, ilkelerini, içeriklerini ve süreçlerini belirleyerek tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma; okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan öğretmenlerin aile eğitim etkinliklerini uygulamalarına ilişkin durumun belirlenmesi amacıyla yapılan bir çalışmadır. Veriler var olan durum üzerinde tespit şeklinde olduğu ve herhangi bir müdahale olmadığı için araştırmada tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır. Tarama araştırması, bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan çalışmalara denir (Büyüköztürk, 2010).

Araştırma Grubunun Oluşturulması

Araştırmada olasılığa dayalı örnekleme yöntemi kullanılmamış olup araştırmanın sınırlılıkları çerçevesinde çalışma gurubu üzerinden araştırma yürütülmüştür (Büyüköztürk, 2010). Çalışma grubuna gönüllü olarak katılan okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin olmasına dikkat edilmiştir. Araştırma kapsamında toplam 7 bölgeden 14 ilde 1500 öğretmene E-Mail yolu ile “Aile Eğitim Etkinlikleri Anketi” gönderilmiş toplam 830 öğretmen anketi cevaplamıştır.

Öğretmenlerin demografik özellikleri şu şekildedir: araştırma örnekleme katılan öğretmenlerin % 95,9’u kadın; % 4,1’i erkektir. Öğretmenlerin öğrenim düzeyleri incelendiğinde; % 92,9 lisans mezunu ve %7,1’i ise kız meslek lisesi mezunu (usta öğretici kadrosunda) oldukları belirlenmiştir. Araştırma örnekleme dahil edilen öğretmenlerin % 28,1’i anaokulu ve % 71,9’u ise anasınıfında görev yapmaktadır. Öğretmenlerin kıdem durumuna bakıldığında; % 50,3’ü 1-5 yıl; % 25,5’i 6-10 yıl; % 24,2’si ise 11 yıl ve üstü görev yapmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Aile Eğitim Stratejileri Anketi: Anket oluşturulurken literatür taraması yapılmıştır. Anket maddeleri araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Gazi Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesinden yedi öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Anket maddeleri uzman görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra pilot çalışma yapılmış ve ankete son şekli verilmiştir. Pilot uygulamadan sonra gönüllük esasına dayalı olarak ilgili öğretmenlerin tarafsız katılımlarını belirtmeleri koşulu ile anket formu öğretmenlere birebir uygulanmıştır. Öğretmenler ankette mevcut olan her bir maddeyi evet veya hayır olarak belirtmeleri istenmiştir. Yurdagül (2005) tarafından yapılan araştırmada kapsam geçerliliği açısından görüş alınan uzman sayısı yedi olduğunda $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde kapsam geçerlilik oranları (KGO) için minimum değer=0,99 olarak belirtilmiştir. Ankette de yedi kişiden uzman görüşü alındığı için $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde minimum değer=0,99 üstünde olan maddeler ankete dahil edilirken altında olan maddeler anketten çıkarılmıştır. Bu nedenle $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde KGO=0,99 olarak alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Verilerin analizinde SPSS 15.00 Paket Programı kullanılmıştır. Veriler analiz edilmeden önce dağılımların normalliği ve varyansların homojenliği incelenmiştir. Annelerin öğrenim durumuna göre değişkenlerin dağılımı ki kare (χ^2) analizi ile değerlendirilmiştir. Ki-kare (χ^2) istatistiği kategorik değişkenlerin düzeylerine giren birey ya da nesnelerin manidar bir farklılık gösterip göstermediğini test eden bir istatistiktir. Bu çalışmada kullanılan ki-kare istatistiği ise, iki değişken için ki-kare istatistiğidir. Bu teknik iki kategorik ya da biri kategorik diğeri sıralamalı iki değişken arasında manidar bir ilişki olup olmadığını test eder. İki değişken arasında ilişkinin olması, yani $p<0,05$, bir değişkenin düzeylerindeki cevapların diğer değişkenin düzeylerinde farklılaştığını gösterir (Büyüköztürk, 2012).

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, analizlerden elde edilen veriler yedi tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin dağılımı

Kidem Yılı	n	%
1-5 Yıl	416	50,1
6-10 Yıl	208	25,0
11 Yıl ve Üstü	206	24,8
<i>TOPLAM</i>	<i>830</i>	<i>100</i>

Tablo 1’de öğretmenlerin mesleki kıdemleri verilmiştir. Araştırma grubuna alınana öğretmenlerin % 50,1’i (n=416) 1-5 yıl; % 25,0’ı (n=208) 6-10 yıl ve % 24,8’i (n=206) 11 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre uyguladıkları eğitim etkinliklerinin türlerine ilişkin frekans ve yüzdeler (n:830)

MADDELER	KIDEM					
	1-5 YIL		6-10 Yıl		11 Yıl ve Üstü	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
<i>Bireysel Görüşme</i>	316	50,0	163	25,8	152	24,0
Eğitim Toplantıları	345	51,9	154	23,1	165	24,8
Sınıf İçi Etkinlikler	317	48,7	177	27,2	156	24,0
Ev ziyaretleri	310	54,3	131	22,9	129	22,6
Eğitim panoları	294	49,8	156	28,2	102	18,4
Konferans	174	47,5	76	20,8	116	31,7

Tablo 2’de, öğretmenlerin ebeveynlere yönelik yaptıkları “aile eğitim etkinlikleri” sıklık düzeyine göre sıralanmıştır. En sık eğitim etkinlikleri sırayla; % 50,0 oranında bireysel görüşmeleri 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler; %51,9 oranında eğitim toplantılarını 1-5 yıl oranında mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler, %48,7 oranında sınıf içi etkinliklerine katılımı 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler ; %54,3 oranında ev ziyaretlerini 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler; %49,8 oranında eğitim panolarını 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler ve % 47,5 oranında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin konferans kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Kıdem Yıllarına Göre Bireysel Görüşme uygulamalarına İlişkin Görüşleri

MADDELER	KIDEM						χ^2	P
	1-5 YIL		6-10 Yıl		11 Yıl ve Üstü			
	f	%	f	%	f	%		
<i>Hazırlık aşaması</i>								
Çocukların özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre bireysel görüşme listesi planlarım.	316	70,4	163	71,5	152	70,4	0,102	0,950
Ebeveynlerle bireysel görüşme için uygun saat ve tarihi planlarım	331	73,7	172	75,4	166	76,9	0,806	0,668
Ebeveynlerin talepleri doğrultusunda bireysel görüşme listesini düzenlerim	276	61,5	131	57,5	142	65,7	3,215	0,200
Bireysel görüşme için uygun yer ayarlarım.	301	67,0	157	68,9	161	74,5	3,886	0,143
Görüşme öncesi çocukla ilgili özel notlar alırım	305	67,9	170	74,6	155	71,8	3,403	0,182
Görüşme öncesinde çocuğun anekdot kayıtlarını, gözlem ve gelişimsel değerlendirme formunu hazırlarım	255	56,8	146	64,0	132	61,1	3,536	0,171
<i>Uygulama aşaması</i>								
Bireysel görüşmenin amacını açıklarım..	316	70,4	171	75,0	159	73,6	1,844	0,398
Görüşmenin gizliliğine özen gösteririm	349	77,7	168	73,7	173	80,1	2,702	0,259

Görüşme sırasında ebeveynin çocukla ilgili verdiği bilgileri not alırım	299	66,6	163	71,5	143	66,2	8,323	0,080
Bireysel görüşmenin kesintisiz yapılmasını sağlıyorum.	258	57,5	142	62,3	149	69,0	8,256	0,016
Değerlendirme								
Gerekli olduğu durumlarda ebeveynleri uzman yardımı konusunda yönlendiririm	311	69,3	156	68,4	160	74,1	8,932	0,063
Bireysel görüşme ile ilgili bilgileri arşivlerim.	224	49,9	127	55,7	123	56,9	3,761	0,153

p değeri<0.05

Tablo 3 incelendiğinde, öğretmenlerin kıdem yıllarına göre bireysel görüşmenin kesintisiz yapılması konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=8,256$; $p<.05$). Kıdem yılı 11 yıl ve üstü olan öğretmenlerin bireysel görüşmenin kesintisiz yapılması konusunda daha duyarlı olduğu görülmektedir. Bireysel görüşmenin hazırlık, uygulama ve değerlendirme maddelerinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Bu sonuçlar öğretmenlerin kıdem yılına göre bireysel görüşme ile ilgili “görüşmenin kesintisiz yapılması” maddesi haricindeki diğer maddelerde eğitim etkinlikleri ile ilgili görüşlerinin benzer olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Kıdem Yıllarına Göre Eğitim Toplantıları Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

MADELER	KIDEM						χ^2	P
	1-5 YIL		6-10 Yıl		11 Yıl ve Üstü			
	f	%	f	%	f	%		
Hazırlık aşaması								
İhtiyaç duydukları konuları belirlerim.	345	76,8	154	67,5	165	76,4	9,901	0,042
Konusunu, yer ve saatini bildiririm.	320	71,3	147	64,5	154	71,3	3,711	0,156
Eğitim dokümanları hazırlarım.	268	59,7	120	52,6	147	68,1	11,00	0,004
Günlük yaşamlarında kullanabilecekleri sorunların çözümüne	253	56,3	117	51,3	127	58,8	2,690	0,261

Gülhan GÜVEN-Vedat BAYRAKTAR-Fulya TEMEL
Okul Öncesi Eğitimi Alanında Çalışan Öğretmenlerin Aile Eğitim Stratejilerine ilişkin Görüşlerinin
Kıdem Durumuna Göre İncelenmesi

yönelik hazırlarım.	bilgiler								
Eğitim hazırlarım.	materyalleri	243	54,1	107	46,9	122	56,5	4,641	0,098
Uyarıcı hazırlarım.	panolar	198	44,1	83	36,4	93	43,1	3,839	0,147
Uygulama aşaması									
Toplantının açıklarım.	amacımı	320	71,3	145	63,6	156	72,2	5,170	0,075
Hoşgörülü, saygılı ve davranırım.	sabırlı ve sevecen	342	76,2	157	68,9	167	77,3	5,386	0,068
Yargılayıcı kaçırım.	ifadelerden	342	76,2	151	66,2	161	74,5	7,870	0,020
Konuşurken kararım.	göz iletişimi	337	75,1	166	72,8	166	76,9	0,975	0,614
Ses tonuma ve özen gösteririm.	ve vurgulara	332	73,9	157	68,9	156	72,2	1,947	0,378
Olayları zenginleştiririm	örneklerle	335	74,6	153	67,1	159	73,6	4,459	0,108
Toplantı özetleme yaparım.	sonunda	299	66,6	145	63,6	148	68,5	1,239	0,539
Ortamın ısıyı kontrol ederim.	aydınlatma ve ısıyı kontrol ederim.	270	60,1	127	55,7	145	67,1	8,144	0,086
Ebeveynlerin görecektür.	birbirlerini şekilde	259	57,7	123	53,9	126	58,3	1,104	0,576
Ebeveynlerden yanıtları pekiştiririm.	aldığım yanıtları pekiştiririm.	250	55,7	116	50,9	126	58,3	2,617	0,270
Ebeveynlerin etkin katılımını sağlayacak yararlanırım.	tartışmaya etkin katılımını sağlayacak tekniklerden yararlanırım.	223	49,7	103	45,2	122	56,5	5,762	0,056
İlgi çekici teknoloji kullanırım.	olması için teknoloji araçlarını kullanırım.	202	45,0	101	44,3	115	53,2	4,763	0,092
Tartışmaya katılmayan deneyimlerini paylaşmalarını sağlarım.	katılmayan ebeveynlerle deneyimlerini paylaşmalarını sağlarım.	253	56,3	121	53,1	141	65,3	9,304	0,054

p değeri<0.05

Tablo 4’de, öğretmenlerin kıdem yıllarına göre eğitim toplantılarında ebeveynlerin İhtiyaç duydukları konuları belirlemeleri konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=9,901$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre eğitim toplantılarında eğitim dokümanları hazırlama konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=11.00$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre eğitim toplantılarında yargılayıcı ifadelerden kaçınma konusun da anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=7,870$; $p< .05$). Eğitim toplantılarında diğer konularda ise kıdem yıllarına göre öğretmenlerin görüşlerinin paralel olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Kıdem Yıllarına Göre sınıf içi Etkinlikleri Uygulamalarına ilişkin görüşleri

MADDELER	KIDEM						χ^2	P	
	1-5 YIL		6-10 Yıl		11 Yıl ve Üstü				
	f	%	f	%	f	%			
<i>Hazırlık aşaması</i>									
Ebeveyn katılım formunu hazırlarım.	317	70,6	177	77,6	156	72,2	3,819	0,148	
Ebeveynlere katılım formunu uygulardım.	311	69,3	161	70,6	154	71,3	0,326	0,850	
Ebeveynlerle etkinliklerini uygulamadan önce görüşürüm.	236	52,6	130	57,0	121	56,0	1,464	0,481	
Etkinliği uygulaması ile ilgili teknik bilgi veririm.	234	52,1	128	56,1	116	53,7	0,988	0,610	
Ebeveynlerle katılacağı etkinliğin materyallerin birlikte planlar hazırlanmasına rehberlik ederim.	208	46,3	111	48,7	121	56,0	5,525	0,063	
Ebeveynlerin katılım gün ve saatlerini belirleyen katılım planı hazırlarım.	214	47,7	95	41,7	116	53,7	6,445	0,040	
Katılım rehberi hazırlarım	197	43,9	85	37,3	113	52,3	10,210	0,006	

Gülhan GÜVEN-Vedat BAYRAKTAR-Fulya TEMEL
Okul Öncesi Eğitimi Alanında Çalışan Öğretmenlerin Aile Eğitim Stratejilerine ilişkin Görüşlerinin
Kıdem Durumuna Göre İncelenmesi

Ebeveynlerin katılım rehberini okumalarını sağladım.	181	40,3	99	43,4	106	49,1	4,567	0,102	
Uygulama aşaması									
Okudukları rehberi ile ilgili yüz yüze görüşerek tartışma ortamı yarattım.	163	36,3	55	24,1	101	46,8	24,885	0,000	
Etkinliklerde ebeveyne rehber olurum.	294	65,5	135	59,2	142	65,7	2,977	0,226	
Ebeveynlerin yemek, kahvaltı, açık hava etkinlikleri sırasında çocukları gözetim altında tutmalarını sağladım.	264	58,8	118	51,8	138	63,9	6,834	0,033	
Ebeveynlerin eğitim materyalleri hazırlamasını sağladım.	244	54,3	113	49,6	114	52,8	1,387	0,500	
Ebeveynlerden kağıt işleri, dosyalama ve kayıt tutmada yardım alırım.	174	38,8	84	36,8	97	44,9	3,390	0,184	
Ebeveynlerin gezilerde görev almasını sağladım.	298	66,4	140	61,4	164	75,9	11,096	0,004	
Ebeveynlerin kütüphanede kitapları tamir etmelerini sağladım.	147	32,7	56	24,6	90	41,7	14,723	0,001	
Değerlendirme									
Ebeveynlerle etkinliğin değerlendirmesini yaparım	266	59,2	124	54,4	126	58,3	1,498	0,473	
p değeri<0.05									

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynlerin eğitim etkinliklerinde ebeveynlerin katılım gün ve saatlerini belirleyen katılım planı hazırlama konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=6,445$; $p<.05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynlerin eğitim etkinliklerinde katılım rehberi hazırlama (sınıfın etik kuralları, çocuklarla iletişim, davranış yönetimi gibi.) konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=10,210$; $p<.05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynlerin eğitim etkinliklerinde okudukları katılım rehberi ile ilgili yüz yüze görüşerek tartışma ortamı yaratma konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=24,885$; $p<.05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynlerin eğitim etkinliklerinde ebeveynlerin yemek, kahvaltı, açık hava etkinlikleri sırasında çocukları gözetim altında tutmalarını sağlama konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=6,834$; $p<.05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynlerin eğitim etkinliklerinde Ebeveynlerin gezilerde görev almasını sağlama konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=11,096$; $p<.05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynlerin Ebeveynlerin gezilerde görev almasını sağlama konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=14,723$; $p<.05$).Ebeveynlerin eğitim etkinliklerinin diğer konularda ise kıdem yıllarına göre öğretmenlerin görüşlerinin benzer olduğu saptanmıştır.

Tablo 6. Öğretmenlerin Kıdem Yıllarına Göre Ev Ziyaretleri Uygulamalarına İlişkin Görüşleri

MADDELER	KIDEM						χ^2	P
	1-5 YIL		6-10 Yıl		11 Yıl ve Üstü			
	f	%	f	%	f	%		
<i>Hazırlık aşaması</i>								
Ebeveynlerle uygun zamanlarını belirleyerek ev ziyaretleri planlarım.	310	69,0	131	57,5	129	59,7	14,973	0,005
Ev ziyaretlerinin saat ve tarihini ebeveynlerle birlikte belirlerim.	311	69,3	126	55,3	126	58,3	15,441	0,000
Ev ziyaretinin amacını belirlerim	303	67,5	135	59,2	116	53,7	18,267	0,001
Ev ziyaretlerinde kullanacağım materyalleri hazırlarım.	144	32,1	71	31,1	96	44,4	11,670	0,003
Ev ziyaretini belli bir süre ile sınırlandırırım	248	55,2	106	46,5	122	56,5	5,799	0,055

Gülhan GÜVEN-Vedat BAYRAKTAR-Fulya TEMEL
Okul Öncesi Eğitimi Alanında Çalışan Öğretmenlerin Aile Eğitim Stratejilerine ilişkin Görüşlerinin
Kıdem Durumuna Göre İncelenmesi

<i>Uygulama aşaması</i>								
Çocuğun özel sorunu ile ilgili bilgi veririm.	280	62,4	119	52,2	125	57,9	6,524	0,038
Ebeveynin çocuğa karşı tutumunu gözlemlerim.	269	59,9	128	56,1	118	54,6	1,960	0,375
Öğretmen-ebeveyn ilişkisi ilgili etik kurallara dikkat ederim	274	61,0	113	49,6	115	53,2	9,097	0,011
Ebeveyni dinleyerek, ilgi göstererek desteklerim.	236	52,6	99	43,4	123	56,9	8,706	0,013
Evdeki rutin işlerin çocuklar için öğrenme yaşantıları olarak nasıl kullanılabileceğini ebeveyne gösteririm.	218	48,6	72	31,6	96	44,4	17,924	0,000
Çocuğun yapımında görev alabileceği oyuncak yaparım.	119	26,5	52	22,8	59	27,3	1,443	0,486
Ev ziyaretlerinde ebeveyn ve çocukla oyun oynarım.	139	31,0	67	29,4	78	36,1	2,610	0,271
Ebeveyn ve çocukla birlikte kitap okurum.	102	22,7	67	29,4	78	36,1	13,532	0,001
<i>Değerlendirme</i>								
Ebeveynle beraber ev ziyaretinin değerlendirmesini yaparım	220	49,0	90	39,5	116	53,7	9,609	0,008
Ebeveynle birlikte bir sonraki ziyareti planlarım	174	38,8	65	28,5	100	46,3	15,141	0,001

p değeri<0.05

Tablo 6 incelendiğinde, Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ev ziyaretlerinde ev ziyaretlerinin saat ve tarihini ebeveynlerle birlikte belirleme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=15,441$; $p< .05$)

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ev ziyaretinin amacını belirleme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=18,267$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ev ziyaretlerinde kullanacağı materyalleri hazırlama konusunda anlamlı farklılık vardır($\chi^2=11,670$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre öğretmenler ev ziyaretlerinde çocuğun özel sorunu ile ilgili bilgi verme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=6,524$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ev ziyaretlerinde öğretmen-ebeveyn ilişkisi ilgili etik kurallara dikkat etme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=9,097$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ev ziyaretlerinde ebeveyni dinleyerek, ilgi göstererek destekleme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=8,706$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ev ziyaretlerinde evdeki rutin işlerin çocuklar için öğrenme yaşantıları olarak nasıl kullanılabileceğini ebeveyne gösterme konusunda anlamlı farklılık vardır($\chi^2=17,924$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ev ziyaretlerinde ebeveyn ve çocukla birlikte kitap okuma konusunda anlamlı farklılık vardır($\chi^2=17,924$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ev ziyaretlerinde ebeveynle birlikte bir sonraki ziyareti planlama konusunda anlamlı farklılık vardır($\chi^2=15,141$; $p< .05$). Ev ziyaretlerinin diğer konularda ise kıdem yıllarına göre öğretmenlerin görüşlerinin aynı olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Kıdem Yıllarına Göre Eğitim Panoları Düzenlemelerine İlişkin Görüşleri

MADDELER	KIDEM						χ^2	P
	1-5 YIL		6-10 Yıl		11 Yıl ve Üstü			
	f	%	f	%	f	%		
<i>Hazırlık aşaması</i>								

Ebeveynlerin ihtiyaçları doğrultusunda Eğitim panoları hazırlarım.	236	52,6	98	43,0	113	52,3	6,131	0,047
Ebeveynlerin ihtiyaçlarını belirlemek için konu listesi hazırlarım.	294	65,5	156	68,4	140	64,8	0,784	0,676
Ebeveynlerin konu listelerini belirlemelerini isterim.	217	48,3	96	42,1	104	48,1	2,595	0,273
Uygulama aşaması								
Dikkat çekici olmasına özen gösteririm.	214	47,7	97	42,5	118	54,6	6,542	0,038
Ebeveynlerin eğitim panolarındaki yazıları okuyup-okumadıklarını gözlemlerim.	202	45,0	92	40,4	118	54,6	9,579	0,008
Gerektiği durumlarda panolardaki konularla ilgili bilgi veririm.	209	46,5	79	34,6	98	45,4	9,258	0,010
Gazete haberleri, fotoğraflar, şiirler ve resimlerle ilgi çekici hale getiririm.	181	40,3	77	33,8	124	57,4	27,556	0,000
Ebeveynler için kaynak köşesi/odası hazırlarım.	95	21,2	49	21,5	73	33,8	13,976	0,001

p değeri<0.05

Tablo 7 incelendiğinde, Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynlerin ihtiyaçları doğrultusunda eğitim panoları hazırlama konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=6,131$; $p<.05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre eğitim panolarının dikkat çekici olmasına özen gösterme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=6,542$; $p<.05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynlerin eğitim panolarındaki yazıları okuyup-okumadıklarını gözleme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=9,579$; $p<.05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre gerektiği durumlarda panolardaki konularla ilgili bilgi verme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=9,258$; $p<.05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre gazete haberleri, fotoğraflar, şiirler ve resimlerle ilgi çekici hale getirme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=27,556$; $p< .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynler için kaynak köşesi/odası hazırlama (bütün basılı materyaller, el kitapları, sorun kartları, dergiler vb.) konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=13,976$; $p< .05$). Ebeveynlerin eğitim panoları ile ilgili diğer konularda ise kıdem yıllarına göre öğretmenlerin görüşlerinin paralel olduğu saptanmıştır.

Tablo 8. Öğretmenlerin Kıdem Yıllarına Göre Konferans Düzenlemelerine İlişkin Görüşleri

MADELER	KIDEM						χ^2	P
	1-5 YIL		6-10 Yıl		11 Yıl ve Üstü			
	f	%	f	%	f	%		
<i>Hazırlık aşaması</i>								
Konferans düzenlemek için ebeveynlerin ihtiyaçlarını belirlerim.	174	38,8	76	33,3	116	53,7	20,890	0,000
Konferansın saat, yer ve tarihini duyururum.	173	38,5	79	34,6	107	49,5	11,276	0,004
Konferansa ebeveynlerin katılımını sağlarım.	146	32,5	72	31,6	102	47,2	16,127	0,000
Konferansın yerini ayarlarım.	152	33,9	68	29,8	89	41,2	6,571	0,037
Konferans için tarih ve saati ebeveynlerle belirlerim.	143	31,8	61	26,8	92	42,6	20,114	0,000
Ebeveynlerin ihtiyaçları doğrultusunda alan uzmanı ile görüşürüm.	132	29,4	67	29,4	90	41,7	19,929	0,003
Alan uzmanı ile konunun içeriği ve uygulanabilirliğini gözden geçiririm.	118	26,3	53	23,2	72	33,3	14,651	0,023
Alan uzmanı ile kullanacağı dilin	117	26,1	51	22,4	66	30,6	10,382	0,034

ebeveynlere uygun olmasını görüşürüm.									
Alan uzmanı ile ebeveynlerin aktif katılımının sağlanması için görüşürüm.	104	23,2	46	20,2	73	33,8	19,330	0,001	
<i>Uygulama aşaması</i>									
Konferansın huzurlu bir ortamda geçmesini sağlarım.	148	33,0	73	32,0	79	36,6	1,194	0,550	
<i>Değerlendirme</i>									
Ebeveynlerin tartışma ve soru sormasına izin veririm	145	32,3	64	28,1	97	44,9	15,520	0,000	
Konferansın değerlendirmesini ebeveynlerle birlikte yaparım.	138	30,7	64	28,1	87	40,3	8,645	0,013	

p değeri<0.05

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmenlerin kıdem yıllarına göre konferans düzenlemek için ebeveynlerin ihtiyaçlarını belirleme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=20,890$; $p < .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre konferansın saat, yer ve tarihini duyurma konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=11,276$; $p < .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre konferansa ebeveynlerin katılımını sağlama konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=16,127$; $p < .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre konferansa ebeveynlerin katılımını sağlama konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=6,571$; $p < .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre konferans için tarih ve saati ebeveynlerle belirleme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=20,114$; $p < .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre konferansa ebeveynlerin katılımını sağlama konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=19,929$; $p < .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre alan uzmanı ile konunun içeriği ve uygulanabilirliğini gözden geçirme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=14,651$; $p < .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre alan uzmanı ile kullanacağı dilin ebeveynlere uygun olmasını görüşme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=10,382$; $p < .05$).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre alan uzmanı ile ebeveynlerin aktif katılımının sağlanması için görüşme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=19,330$; $p < .05$)

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre ebeveynlerin tartışma ve soru sormasına izin verme konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=15,520$; $p < .05$)

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre konferansın değerlendirmesini ebeveynlerle birlikte yapma konusunda anlamlı farklılık vardır ($\chi^2=8,645$; $p < .05$). Sadece “konferansın huzurlu bir ortamda geçmesini sağlarıım” maddesinde öğretmenlerin görüşlerinin benzer olduğu söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

Kıdem yılı (meslekteki çalışma yılı) 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin kıdem yılı 6-10 yıl ve 11 yıl ve üstü olan öğretmenlere göre daha yüksek oranda aile eğitim etkinliklerini (bireysel görüşmeler; eğitim toplantıları; eğitim etkinliklerine katılım; ev ziyaretleri; eğitim panoları ve konferans) hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarını uyguladıkları tespit edilmiştir.

Öğretmenler kıdeme bağlı olmaksızın bireysel görüşmeleri çoğunlukla uyguladıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç “bireysel görüşme” kavramı ile öğretmenlerin, ailelerin çocuklarını okula bırakıp alırken geliş-gidiş saatlerinde kapıda yapılan kısa görüşmeleri de bireysel görüşme olarak nitelendirmelerine bağlı olabilir. Oysaki planlı ve uygun zamanlarda aile ve öğretmenlerin bir araya gelmesinin bu çalışmaların amacına ulaşması için daha yararlı olduğu ve olası çatışmaları önlediği belirtilmektedir (Haktanır, 1994).

Ayrıca erken çocukluk alanında yapılan araştırma bulgularında, bireysel görüşmelerin daha çok sorun durumlarında yapıldığı, ailenin ya da kurumun sorununu ifade etmede bireysel görüşmelerden yararlandığı görülmektedir. Yazarlar bireysel görüşmelerin sorun durumunda yapılmasının önemli olduğunu ancak çocuğun gelişiminin, olumlu yönde değişiminin de aileyle paylaşılmasının çok önemli olduğunu ve ihmal edilmemesi gerektiğini belirtmektedirler (Tezel Şahin ve Turla, 1996; Zellman ve Waterman, 1998; Tezel Şahin ve Turla, 2003).

Öğretmenlerin kıdemleri fark etmeksizin eğitim toplantıları ile ilgili uygulama aşamasında çalışmalara, beklenen düzeyde önem vermelerinin

nedeni başarılı okul aile işbirliğinin temelinde, işbirliğinin gerekli olduğuna inanç, etkili iletişim becerilerine sahip olma, kendine saygı duyma, başkalarına saygılı davranma, başkalarının isteklerine saygı gösterme, anne babaların ebeveynlik rollerine saygılı olma gibi temel ilkelerin yer alması olabilir (Couchenour ve Chrisman 2007, Gestewichki, 2007).

Ayrıca, MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve öğretmenlerden beklenen ve Ailelerle iletişim kurabilme ve aile katılımı sağlayabilme, Aile eğitimi etkinliklerini yürütebilme başlıkları altında belirtilen alan yeterlilikleri ile de örtüşmektedir (Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, 2008).

Epstein ve diğerleri (2002)' göre; altı tip aile katılım türünden bahsetmektedir. Bu katılım tipleri ebeveynlik, iletişim, gönüllülük, evde öğrenme, karar verme sürecine katılma ve toplumla işbirliği olarak belirtilmiştir. Bu katılım tiplerinden iletişim ve gönüllülük boyutu için aile katılım stratejileri arasında; okul veya program bilgilendirme kitapçıkları, çocukların günlük aktivite ve programlarını gösteren çizelgeler, günlük işlerin ve etkinliklerin organizasyonu, çeşitli kültürel ve sosyal faaliyetlerin düzenlenmesi ve yürütülmesi, kendi beceri, uzmanlık ve istekleri çerçevesinde çocuklar için değişik sınıf içi ve dışı aktiviteler yapma, yemek ve oyun zamanında öğretmenlere yardım etme olarak belirtilmektedir.

Bu araştırmada 11 yıl ve üstü kıdemli öğretmenlerin öğretmenden beklenen rol ve görevler hakkında farkındalıklarının daha iyi olması ve buna bağlı olarak da ideal olan cevapları verme eğilimleri ile bağlantılı olabilir.

Öğretmenlerin ev ziyaretlerini hazırlık ve uygulama aşamasında 1-5 yıl kıdemi olanlarda 11 yıl ve üstü kıdemi olanlar arasında çoğu maddelerde, kıdemi az olan öğretmenlerin lehine sonuçların anlamlı olduğu görülmektedir. Kıdem yılı arttıkça ev ziyareti oranlarının azalmasının nedeni MEB de yayınlanan program çalışmaları ile ilişkilendirilebilir. Kıdemi 11 yıl ve üstü olan öğretmenler önceki programlarda eğitim almış olmaları ve bu programları uygulamaya devam etmeleri ile ilgili olabilir. MEB 2002 programında aile katılım çalışmalarına daha az yer verilirken ilk defa 2006 programında ev ziyaretlerine değinilmiş yılda iki defa ev ziyaretlerinin yapılması zorunlu hale getirilmiştir. 2013 programında ise ev ziyareti değerlendirme formu eklenmiş öğretmenlerin ev ziyaretleri ile ilgili güvenlik konusundaki çekinceleri giderilmeye çalışılmış müdür ve rehber öğretmenlerin de ev ziyaretlerine katılması konusunda önlemler alınmıştır. Bu

noktadan hareketle kıdemi düşük olan öğretmenler 2013 MEB programlarında eğitim almaları nedeniyle ev ziyaretlerini uygulama oranları artmış olabilir. 2006 yılında yenilenen MEB Okul Öncesi Eğitim Programında öğretmenlerin yılda en az iki ev ziyareti yapmaları önerilmiştir (MEB, 2006).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre eğitim panoları düzenleme ile ilgili görüşlerinde; 11 yıl ve üstü kıdemli öğretmenlerin ile ilgili fark çıkmasının nedeni kıdemli öğretmenlerin bilgilendirme yöntemi olarak eğitim panosunu daha fazla kullandıklarının göstergesi olabilir. Yazarlar okul aile işbirliğinin sağlanması için bilgilendirme sürecinin işletilmesi gerektiğini belirtmektedirler. Okul tarafından ailelerin program hakkın da bilgilendirilmesi programın yazılı olarak ebeveynlere iletilmesi gerekmektedir. Program hakkında verilen yazılı bilgiler aile ve okul arasında iletişim kurmada ilk adımdır. Bu süreçte eğitim panolarının önemli işlevi olduğu bilinmektedir. Eğitim panoları ailenin okulu daha iyi tanmasına yardımcı olur. Böylece ebeveynler yapılan etkinlikleri hem okul hem de ev ortamında daha çok destekleyebilmektedir (Aksoy ve Turla, 2001; Arabacı, 2015; Aral, Kandır ve Can Yaşar, 2006; Morrison vd. 2011, Murray vd. 2015; Oktay, 2002).

Öğretmenlerin kıdem yıllarına göre konferans düzenleme ile ilgili görüşlerinde sadece “konferansın huzurlu bir ortamda geçmesini sağlarım” maddesinde öğretmenlerin görüşlerinin benzer olduğu söylenebilir. Bu sonuç, 2000’li yıllardan önce öğretmenlerin “aile katılım kavramını” “eğitim panoları” ve “konferans” la eşleştirmelerinden kaynaklanabilir. Bu yıllarda en sık uygulanan aile katılım stratejisi olarak konferansların ve eğitim panolarının yer aldığı görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre o yıllarda aile katılım stratejilerinin çeşitliliğinin sınırlı olduğunu; çoğunlukla ve sıklıkla kullanılan stratejilerinin “konferans” olduğunu göstermektedir. Oysa, ideal aile katılımı kavramında katılım strateji çeşitliliğinin çok önemli olduğu belirtilmektedir.

Yazarlar erken çocukluk sınıflarında çalışan öğretmenlerin aile katılımında kullandıkları stratejilerin çeşitliliğinin aile katılımının istenilen düzeyde olduğunun göstergelerinden biri olarak kabul etmektedirler. Ayrıca stratejilerin çokluğu ve etkileşimli olması konusunda öğretmenlerin temel bir anlayış geliştirmelerinin esas olduğunu belirtmektedirler (Arabacı,

2015;Barera ve Warner, 2006; Epstein ve diğerleri 2002; Friend ve Cook, 2003; Murray ve diğerleri, 2015).

Öneriler

Kıdem yılı 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin, kıdem yılı 6-10 yıl ve 11 yıl ve üstü olan öğretmenlere göre daha yüksek oranda aile eğitim etkinliklerini (bireysel görüşmeler; eğitim toplantıları; eğitim etkinliklerine katılım; ev ziyaretleri; eğitim panoları ve konferans) hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarını uygulamalarına rağmen aile eğitim etkinliklerini uygulama sıklıklarına bakıldığında; 1-5 yıl görev yapan öğretmenlerin yaklaşık % 50'sinin, kıdem yılı 6-10 yıl ve 11 yıl ve üstü olan öğretmenlerin ise yaklaşık %75'inin uygulamadığı görülmektedir. Özetle, öğretmenlerin aile eğitim etkinliklerini uygulanma sıklıklarına ilişkin görüşleri öğretmenlerin çoğunluğunun uygulamadığını göstermektedir.

Okul öncesi dönemdeki çocukların toplumsal uyumu ve gelecekteki akademik başarısı, öğretmenlerin aile eğitim etkinliklerini nitelikli bir şekilde uygulamaları ile mümkün olabilir. Çünkü aileler tam anlamıyla aile eğitim etkinlikleri yoluyla çocuğun gelişim özelliklerinin, ilgi ve ihtiyaçlarının farkında olabilirler. Bu eğitim etkinliklerinin de düzenleyici öğretmenlerdir. Dolayısıyla, öğretmenlere aile eğitim etkinliklerine yönelik hizmetiçi eğitim kursları düzenlenebilir. Bu konudaki bilgi eksikliklerinin bu yolla giderilebileceği düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin aile eğitim etkinliklerini neden verimli bir şekilde kullanamadıklarına yönelikte araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Albritton, T.S. (2003). *Parents as teachers: advancing parent involvement in a child's education* Mississippi: The University of Souther Mississippi
- Aksoy,A. ve Turla,A.(2001). Okul-Aile İşbirliği. *Gazi Üniversitesi Anaokulu/Anasınıflı Öğretmeni El Kitabı*.İstanbul:Ya-Pa Yayınları
- Arabacı, N. (2015) Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı. 2. Baskı. Eds. Ayşe Belgin Aksoy. *Aile Eğitimi ve Katılımı*. s. 305-327
- Aral, N., Kandır, A. & Can Y.M. (2002). *Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programı*. (2. Baskı), İstanbul: Ya-Pa Yayınları
- Aral, N., Kandır, A. & Can Y.M. (2006). *Okul Öncesi Eğitim ve Ana Sınıfı Programları*. , İstanbul: Ya Pa Yayınları
- Barrera, J.M. & Warner, L. (2006). Involving Families in School Events. Retrieved September 13, 2014, from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ724636.pdf>
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (6. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Veri Analizi El Kitabı*. (8. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Couchenour,D.&Chrisman, M.K.(2007). Families Schools, and Communités: Together for Young Children (3rdEd.). Clifton Park
- Eğmez, F.C.K. (2008). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı (Kocaeli'nde Beş Anaokulunda Yapılan Araştırma)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya
- Epstein.J.L., Sanders, M.G., Simon, B.S.,Salinas, K.C., Jansorn, N.R.&Voorhis, F.L. (2002). School, Family and Community Partnership; Your Handbook For Action. (2nd edition). Corwin Pres.:California:
- Fantuzzo, J., Mcwayne, C. & Perry, A.M. (2004). “Multiple dimensions of Family Involvement and Their relations to Behavioral and Learning Competencies For urban, Low Income Children”, *School Psychology Review*, 33(4), 467-480. <http://eric.ed.gov>
- Friend, M., & Cook, L. (2003). The fundamentals of collaboration. In M. Friend & L. Cook (Eds.), *Interactions: Collaboration Skills for School Professionals* (pp. 1-25). Boston, MA: Allyn and Bacon
- Gbadamosi, T. & Lin, H., L., (2003)“Parent’s Interests, Current involvement and Level of Parental Involvement in School Activities”, Alabama State University
- George, S., M., (2003) *Fundamentals of Early Childhood Education*, New Jersey: Copyright by Pearson Education, inc., Upper saddle River,
- Gestwicki, C. (2007). *Home, school, and community relations*. 6th ed. Clifton Park, NY: Thomson Delmar Learning.
- Gürşimşek, I., Girgen, G., Harmanlı, Z., ve Ekinci, D. (2002). Çocuğun Eğitiminde Aile Katılımının Önemi (Bir Pilot Çalışma). *Erken Çocukluk Gelişimi ve Eğitimi Sempozyumu*. Ankara: Kök Yayıncılık, 262-274.
- Güven, G. (2011). Farklı Eğitim Modelleri Kullanılarak Uygulanan Aile Eğitim ve Aile

- Katılım Programlarının Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uygulamalarına ve Ebeveynlerin Görüşlerine Etkisinin İncelenmesi. (Yayınlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Haktanır, G. (1994) Çocuğun Ruh Sağlığında Aile ve Okulun Önemi. *Okul Öncesi Dergisi* 47:9-14.
- Hoover Dempsey, K. V. & Joan, M.T. (2002). *Family-School Comunication*, Vanderbilt University. Retrieved September 13, 2014, from <http://www.acev.org/arastirma/arastirmalar.asp>, 2008. NY: Delmar Learning.
- Işık H. (2007). *Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Gerçekleştirilen Okul-Aile İşbirliği Çalışmalarının Anne Baba Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Kaya, Ö. M. (2002). *Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Programlara Ailelerin İlgi ve Katılımları ile Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Aile Eğitimine Katkısı Konusunda Anne-Baba Görüşleri*, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- MEB (2006). *Okul öncesi eğitim programı*. Retrieved November 12, 2014, from http://tegm.meb.gov.tr/www/okulöncesi-egitimprogrami-ve_kurul_karari/icerik/54
- MEB (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Retrieved September 13, 2014, from http://tegm.meb.gov.tr/www/okulöncesi-egitimprogrami-ve_kurul_karari/icerik/54 3 Kasım 2013'de alınmıştır.
- Mcbride, A. Brant, T.R. & Rane, J.H. (2001). Intervening with Teachers to Encourage Father/Male Involvement in Early Childhood Programs. *Early Childhood Research Quarterly* 16, 77-93
- Morrison, J.W., Storey, P. & Zhang, C. (2011). Accessible Family Involvement in Early Childhood Programs. *Dimensions of Early Childhood*. Vol 39, No 3 s.21-26 Retrieved Mayr 13, 2015, from http://southernearlychildhood.org/upload/pdf/Accessible_Family_Involvement_in_Early_Childhood_Programs_by_Johnetta_W_Morrison_Pamela_Storey_and_Chenyi_Zhang.pdf
- Murray, E., McFarland-Piazza, L. & Harrison, L. J. (2015). Changing Patterns of Parent-Teacher Communication and Parent Involvement from Preschool to School. *Early Child Development and Care*. Vol.185, No.7, 1031-1052. Retrieved September 13, 2014, from <http://dx.doi.org/10.1080/03004430.2014.975223>
- OBADER (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi*. Retrieved April 13, 2014, from <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/obader.pdf>
- Oktay, A.(2002). *Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem*. İstanbul:Epsilon Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü (2008). *Öğretmen Yeterlilikleri*. Retrieved April 13, 2014, from

- http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/ogretmen_yeterlikleri_kitabi/%C3%96%C4%9Fretmen_Yeterlikleri_Kitab%C4%B1_Par%C3%A7a_1.pdf
- Rathbun, A. & Hauskin, E. (2001). How Are Transition-to-Kindergarten Activities Associated with Parent Involvement During Kindergarten? Paper Presented at The Annual Meeting of The American Educational-Research Foundation: Seattle, WA.
- Temel Z. F. (2009). Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı. *Uluslar arası Çocuk, Aile ve Okul Bağlamında Okul Öncesi Eğitim Kongresi. 30 Nisan-03 Mayıs Trabzon.* 89-98
- Tezel Şahin, F. ve Turla, A.(1996) Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yapılan Anne Baba Eğitim Çalışmalarının İncelenmesi.II.Ulusal Eğitim Sempozyumu, s.32-49,İstanbul.
- Tezel Şahin, F. Ve Turla, A.(2003) Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yapılan Aile Katılım Çalışmalarının İncelenmesi. (Ed.G. Haktanır ve T. Güler). Türkiye Okul Öncesi Eğitimi Geliştirme Derneği OMEP Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı Bildiri Kitabı, s.379 392.Kuşadası/Türkiye
- Tezel, F.Ş. & Ersoy, Ö, (1999). 0-6 Yaş Döneminde Anne Baba Eğitiminin Önemi. *Mesleki Eğitim Dergisi 1(1)*,58-62
- Turner, K., Richards, M. & Sanders, R. (2007). *Randomised Clinical Trial Of A Group Parent Education Programme For Australian Indigenous.* Journal of Paediatrics and Child Health 43, 429-437.
- Vural, D.E. (2012). *Okul Öncesi Eğitimin İlköğretime Etkisinin aile Katılımı ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Yurdagül, H. (2005). Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması. *XIV Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi.* (S.1-6)28-30 Eylül Denizli.
- Zellman,G. & Waterman, J.(1998) Understanding the impact of parent school involvement on children's educational outcomes. The journal of Educational Research, 91 (6), 370-380

